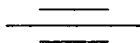


7. Felelj a kérdésekre!
 - What do you do?
 - What nationality are you?
 - Which is your favourite subject?
 - Where do you live?
 - What do you do in your free time?
8. Mi a betegségek neve?
 - mostachecha
 - tathooche
 - reacahe
 - seamsel
 - picnekchox
9. Melyik testrész? (testrészek?)
 - You can see with them
 - You can hear with them
 - You can smell with it.
 - You can eat with it.
 - You can touch with them
10. Egy napod története (részlet). Pótold a múlt idejű igéket!
 - I up early in the morning.
 - I into the bathroom.
 - I breakfast in the kitchen.
 - I a sandwich.
 - I tea.



NANSZÁKNÉ DR. CSERFALVI ILONA
 Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola
 Debrecen

Iskolakertjeink a nevelés szolgálatában

Tudunk-e több ajándékot adni sérülékeny Földünknek, mint a természetet ismerő és óvó gyermekek generációját? Vizsgálatok bizonyítják, a gyermekek a tapasztaláson keresztül tanulnak a leggyorsabban. Ez a tapasztalás adja a további tanulás, a megismerés keretét, melyet a tanár vagy a felnőtt segít, bátorít, inkább mint irányít. A szabadban szerzett esztétikai, érzelmi élmények nagyon fontosak, mint például a fa megölelése, kincsvadászat nagyítóval, a hangok, a levelek hullásának megfigyelése, a kert látogatóinak etetése, csúszó-mászók futóversenye, adatgyűjtés a kertben, mérések, számlálás, osztályozás, feljegyzések készítése a tapasztalatokról, az idő, az évszakok figyelése, hópehely-készítés, zacskó, üvegház, növényprés készítés, csipések és szívások, madáretető ötletek, stb. Mindezek segítik egyúttal azt is, hogyan kérdezzenek, kutassanak, és hogyan reagáljanak a gyerekek a körülöttük lévő világra.

Külföldi tanulmányutamon tapasztaltam, hogy az ökológiai kert miként segíti a tanulók ismeretszerzését. Az iskolakertekben a különböző dolgok változásait figyelhetik meg a tanulók. Itt különféle állatok és növények találhatók, a leggyakoribb növények mellett a különféle gyógynövények is, mint a levendula, bazsalikom, kakukkfű, citromfű. Ezen kívül felfedezhetünk itt gabonaféléket, különféle gyakorló területeket, amit a gyermekek maguk gondolnak. A melegebb éghajlatot igénylő

növények esetében az üvegházzal is megismerkednek. A kertben élnek a különböző baromfifajták. A tyúkokat kezdetben ételmaradékkal etetik. A tyúkok üledékét használják a kert trágyázására. Az az ételmaradék, amelyet a tyúkok nem esznek meg, a giliszta-komposztba kerül. A giliszták később a tyúkok számára szolganak tápláléklul. Ha megvizsgálják a tanulók a gyümölcsfákat és a különböző bogyó termésű bokrokat, akkor különböző rovarokat találnak rajtuk. A ház előtt megfigyelhető egy kis tavacska is, amely visszatükrözi a meleget az üvegházra. A tóban a vörös vízililiom együtt növekszik a sással, a hólyagfüvel. A tóban él a teknősbéka és az aranyhal, együtt úszik a pisztrághal-lal és a rákkal.

ISMERETTŐL A CSELEKVÉSIG

Ha iskolakertet szeretnénk tervezni, milyen ötletekkel tudunk szolgálni? Készítsünk a gyermekeknek indiánkunyhót nádból, amire különböző növényeket futtatnak, vagy napraforgóból és kerti folyondárból készült házikóra is gondolhatunk, vagy vízinövényekre. A tervezésbe bekapcsolhatjuk a gyerekeket is. Az ágyásokat maguk osztják fel. A geometriai tudásuk alapján csillag-alakút is tervezhetnek. Ők számítják ki a tartók hosszát és az összeillesztési szögeket is. A felső tagozatosok felvágthatják a tartóoszlopokat, így nagyobb lesz a személyes érdekelttség a kert sikerében.

Jó ötlet, ha tököket, lopótököt termelnek. Ezeket a növényeket nyáron is magukra lehet hagyni, mindkettő elég sokat elvisel. Még a tanév első félévében betakaríthatják. A gyerekek bekarcolhatják az osztályuk nevét a tök héjába, így személyhez köthetik a növényeket. A lopótököt ezernyi dologra lehet használni a természettudomány, a rajz- és énekórán. Építhetünk olyan dobozt, amelynek egyik oldala üveg, így a gyermekek látják a növény gyökereit, hogyan él és növekszik.

Ha van az iskolaudvaron játszótér, hinta: kerti folyandárt futtathatunk a tartórúdjára. A gyerekek ősszel magvakat szedhetnek róla. A magvak gyűjtése egyik leglenyűgözőbb része a kertészkedésnek.

Fontos, hogy olyan növényeket is ültessünk, amit megehetnek a gyerekek (borsó, retek, meggy, paradicsom). A burgonyára is gondolatunk. Van egy „ásás mentes” autógumi-módszer, amely meglehetősen gazdag termést hoz a betakarításkor. Egy régi gumit tölthetünk fel magas humusz- és szalmatartalmú laza földdel. Ebbe ültessük bele a krumplit. Ahogy nő a növény, tegyük az előbbire még egy autógumit és azt is töltjük fel földdel, s ezt ismételjük meg. Mekkora lesz a gyerekek öröme, amikor betakarításkor földöntik a gumikat és meglátják, hogyan kapcsolódik a gumi a növény többi részéhez. Ha melegebb éghajlaton van az iskolakert, akkor földimogyorót is termesztünk.

Érdekes színeket a kertnek, ha egy négyzet alakú ágyást megosztunk, és szorosan egymás mellé nagyvirágú növényeket ültetnek. Felezzük meg a négyzetet! Az első felébe fehér virágot ültetünk, a másodikat is megfelezzük, az egyikbe lazacszínű virágokat ültetünk, a másikat ismét megfelezzük és így tovább! Ez érdekes exponenciális alakzatot ad, amely mind a tudományban, mind a természetben előfordul. Közben hallgassunk „kerti zenét”, a gyerekek dolgoznak, figyeljék, hogyan csiripelnek a madarak. De ne feledkezzünk meg a komposztálás megtanításáról sem.

A kert akkor lesz varázserő, ha tetszik a gyerekeknek, ha érzik: ez már valami, mert próbára teszi az erőt, az ügyességet, az akaratot. Az iskolakert létesítésével és működésével elsődleges pedagógiai célunk megtanítani a diákokat türelemre, arra, hogy bízzanak a természetben, hagyják a természetet dolgozni, nyerjék meg a bizalmát, elővigyázatosan avatkozzanak be a természeti folyamatokba. A természeti viszonyoknak megfelelő iskolakert sok tapasztalatot, információt adhat a tanulóknak: a természetvédelemről, az állat- és növényfajták védelméről, a környezetvédelemről, a tájvédelemről.